

Trocha poučení pro zdatnější „seminárníky“

Hledání v dostupných zdrojích

Tak předně je dobré vědět, že informace lze vybírat nejen z volného internetu (například z Wikipedie) a z knih vypůjčených v knihovně, ale i z dalších zdrojů přístupných elektronicky. Naše knihovna jich má zaplaceno velké množství, ovšem musíme počítat s tím, že si počteme převážně anglicky, německy a i v jiném jazyce. O těchto databázích je již zmínka v textu „O knihovně“ (tlačítko Xerxes a Online databáze). Kdybyste chtěli v těchto zdrojích hledat z vašeho internetu z domu, musíte se postarat o tak zvaný "[vzdálený přístup](#)". Kdo zná, jak se zalogovat do sítě (svým uživatelským jménem a heslem – rodné číslo bez lomítka nebo vlastní heslo), nemá problém. Stejný vzdálený přístup by každý musel využít, kdyby si chtěl prohlédnout z domu některou z bakalářských a diplomových prací z tlačítka [D-space VŠKP](#) (kde VŠKP znamená vysokoškolské kvalifikační práce, ale začínají k nim přibývat i habilitační práce, o disertačních nemluvě). Bylo rozhodnuto, že do úložiště D-space budou ukládány také texty skript, jak je vydává prozatím jen fakulta aplikované informatiky, ale přibudou další. Stejně tak se můžete podívat do nabídky s přehledem publikační činnosti a zjistit třeba, co v tak zvaných recenzovaných časopisech a sbornících publikoval váš přednášející.

Protože je mi jasné, že dáte, bude-li to možno, většinou přednost českým textům, můžete si prohlédnout při návštěvě studovny databázi „[ihned](#)“, kde jsou články v plném textu z časopisů a novin vydavatelství Ekonomia, které tento portál provozuje. Téma je převážně ekonomické, ale je zde i časopis Stavitel, Technik, Logistika, či Odpady. Heslo potřebné k „odemknutí“ některých článků vám dodá služba ve studovně. Stejně tak by to bylo, kdybyste prohlíželi časopis Strategie (resp. [iStrategie](#)). Samozřejmě, že se k těmto bázím můžete dostat elegantně přes tlačítko Online databáze. U časopisu Masarykovy univerzity nazvaného [Sociální studia](#) má také služba k dispozici heslo a můžete získat plné texty. Obsah odpovídá názvu, statě jsou zajímavé a vyhledatelné např. klíčovými slovy. Pro některé kursisty by se mohl cenným stát i časopis [dTest](#), k němuž zná služba heslo také.

A ještě jeden odkaz vede k nejrůznějším, tentokrát volně přístupným, portálům a webovým stránkám. Jde o tlačítko Odkazy v hlavní nabídce vedoucí na [Informační portály](#) (klikněte zde a uvidíte nabídku podle oborů). Samozřejmě, že tyto odkazy obsahují i české a slovenské stránky.

Ve výběru databází, jak je shromáždil vyhledávač Xerxes (či přehled On-line databáze), byste dále těžko hledali češtinu. Ovšem najde se také. Kromě výše zmíněných časopisů, právního portálu Beck on-line a věstníku OVEL – elektronický Obchodní věstník ČR se nabízí báze Bibliographia medica Československá Národní lékařské knihovny, sledující ovšem i zahraniční lékařskou literaturu. Tuto databázi zahrnuje databáze [Medvik](#) (Národní lékařské knihovny). Báze ale také nemá snadno přístupné plné texty. O heslo do plných textů u vyhledaných záznamů z časopisu Sestra a Zdravotnické noviny si však můžete říci ve studovně u služby.

Je možno prohledávat Národní úložiště šedé literatury [NUŠL](#), kde jsou také statě česky. Obsah odpovídá tomu, čemu se šedá literatura říká – od autorských, nevydaných publikací (třeba diplomky Karlovy university) přes příspěvky na konferencích až po firemní literaturu. U databáze vysokoškolských kvalifikačních prací [theses](#), která je úložištěm závěrečných prací českých vysokých škol (kromě Karlovy university) lze také očekávat převážně české texty na nejrůznější témata.

České časopisy zpracované v knihovnách, které je odebírají, daly před lety vzniknout databázi ANL, která se po reorganizaci jmenuje [ANL](#). Jde o výsledek tak zvaného analytického zpracování časopisů, z nichž výběrově vzniká velmi užitečná databáze bibliografických dat článků a recenzí z různých, převážně humanitních oborů. Jen přístupnost k plnému textu jaksi kulhá a je třeba dostat se k němu pomocí místní knihovny. Pokud by však stať byla přesně to, co potřebujete, pátrání se vyplatí a nebude-li časopis u nás ani v naší Krajské knihovně, máte možnost nechat si kopii zaslat pomocí Meziknihovní výpůjční služby, kterou nabízíme v rámci služeb svým čtenářům v tak zvaných Službách MVS. Nezapomeňte si poznamenat zdroj, který je v bázi dobře ocitován. Chybí jen poslední údaj, a to ISSN, které můžete pro daný časopis najít například ve službě elektronických časopisů [Citation Linker](#) nebo naprosto profesionálně ve speciální databázi [ULRICH](#).

Velkým zdrojem vědeckých a odborných textů je Akademie věd ČR nabízející k prohlídce svou [Digitální knihovnu](#). Ovšem přístup k plným textům je opět omezen a zčásti odkázan na službu MVS. Existují i další české báze, které však jsou v podstatě indikativní či biografické, jednoduše řečeno, shromažďují tematicky určité údaje, ale nedočkeme se nic podrobnějšího. Některé zajímavé uvádím přímo u témat.

Citování zdrojů

Podívejme se podrobněji na odkaz na zdroj v textu a správný zápis použitého zdroje za textem. Tlačítko [iva](#) je cesta k učebním textům knihovny UTB nazvaným Informační výchova. Kliknete-li v předchozí větě na slovo iva, přenesete se rovnou do kapitoly „Jak správně citovat“. Je zde postupně vysvětlováno citování mnoha typů dokumentů (vč. knih – samozřejmě) podle nové normy ČSN ISO 690. Nechybí také zmínka o tom, jak psát v textu **odkazy na literaturu**. Pokud je chcete v textu mít, doporučuji vám místo čísel, která jsou lepší a příjemnější při psaní technických textů, tak zvaný [Harvardský systém](#). Je podrobně popsán (klikněte si na něho). Naše „netechnické“ fakulty jej používají a je schválen. Sami vidíte (u dvou praktických příkladů vedle černé hvězdičky), jak pomáhají plynulosti textu a zároveň vám umožňují napsat i stranu, z níž citujete. A když už jmenujete toho, jehož slova citujete, stačí z tohoto dokumentu v závorce jen datum vydání a strana, chcete-li ji tam. Za článkem pak stačí přehled zdrojů seřazený podle abecedy (autor) nebo podle postupného pořadí při citování. Zdroj musí být uveden ve tvaru **bibliografické citace**, které jsou popsány v „iva“ podrobně – kdo chce mít jako pomůcku jen přehled s příklady (pro více různých druhů

literatury k citování) pomůže mu „[citační tahák](#)“. Aby se vám dobře četl, klikněte na něho 2x pro zvětšení. Jinak citování knihy je podrobněji na této stránce pro [monografie](#). A jinak nezapomeňte, že citace pro danou knihu je v našem katalogu pro vás již hotová a stačí ji okopírovat.

Kdo rád luští normy sám, knihovna Západočeské univerzity má na svých stránkách [celou normu](#) ČSN ISO 690 v plném znění přehledně publikovanu.